

Форма № 09/18

Затверджена рішенням вченої ради ІДГУ
від 30.08.2018 р., протокол № 1

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НІМЕЦЬКА МОВА В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, 03 Гуманітарні науки
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 014.02 Середня освіта (Мова і література (із зазначенням мови))
(код і назва спеціальності)

освітня програма Середня освіта: мова і література (німецька)
(назва освітньої програми)

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою романо-германської філології
протокол № 5 від 18.12.2019р.

Завідувач кафедри В. Ф. Радкіна
(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова ради з якості освіти
факультету іноземних мов

 С. О. Рябушко
(підпис, ініціали, прізвище)

Розробник програми:

Головіна Наталія Борисівна, кандидат
філологічних наук, доцент, доцент кафедри
романо-германської філології

Рецензент програми:

Шавловська Тетяна Сергіївна, кандидат
філологічних наук, доцент кафедри
романо-германської філології

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів: 4	<i>Лекції:</i>	
	-	-
Модуль: 1	<i>Практичні заняття:</i>	
Загальна кількість годин: 120	48	
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 2-4	<i>Лабораторні заняття:</i>	
	-	-
Семестр: 3-8	<i>Семінарські заняття:</i>	
	-	-
Тижневе навантаження (год.):	<i>Консультації:</i>	
- аудиторне: 2	-	-
- самостійна робота: 4	<i>Індивідуальні заняття:</i>	
Форма підсумкового контролю: залік	-	-
Мова навчання: німецька, українська	<i>Самостійна робота:</i>	
	72	-

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни: німецький художній текст як особливий лінгвістичний об'єкт з притаманними йому специфічними ознаками на фонетичному, морфологічному, лексико-семантичному та стилістичному рівнях мови.

Метою вивчення дисципліни є: надання оптимального обсягу філологічних знань, необхідних для повноцінного аналізу та інтерпретації художніх текстів на уроках німецької мови в загальноосвітній школі, розуміння головних закономірностей перебігу літературного процесу в німецькому художньому творі; відпрацювання вміння й навичок аналізу художніх текстів у філологічному та лінгвостилістичному вимірах.

Передумови для вивчення дисципліни становлять фахові знання (компетентності) загально- та професійно нормативних дисциплін.

Міждисциплінарні зв'язки дисципліни визнаються її теоретичними та практичними зв'язками з мовознавчими та літературознавчими дисциплінами: «Загальне мовознавство», «Теорія літератури», «Історія німецької мови», «Література Німеччини», «Країнознавство Німеччини», «Лексикологія німецької мови», «Стилістика німецької мови».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. **Знання:** знати основні положення сучасної парадигми лінгвістичних знань, загальнонаукові та спеціальні методи аналізу тексту з урахуванням специфіки його викладу в творах різних літературних жанрів: романі, повісті, новелі, параболі, казці, поемі, баладі та ін.

2. **Уміння:** застосовувати набуті знання при інтерпретації художнього німецькомовного тексту (прози, поезії); виявляти загальну художню ідею, тобто суть твору; визначати задум автора за допомогою ретельного аналізу словесної тканини літературного твору і показати роль тих чи інших мовних засобів у вираженні авторської ідеї; аналізувати відношення автора до героя; визначати літературний напрям і новаторство авторських концепцій, функції заголовка, епіграфа, розділових знаків, різного роду виділень; членувати художній текст з погляду змістово-фактуальної інформації, представленої в ньому; коментувати мовні знаки німецької культури (стійкі семантико-асоціативні образи) з опорою на художній текст і додаткову літературу.

3. **Комунікація** здійснюється німецькою мовою для обміну інформацією, обговорення питань курсу, організації наукової дискусії, обґрунтування власної думки та творчої взаємодії учасників процесу навчання.

4. *Автономність та відповідальність* полягає в здатності студентів самостійно виконувати завдання, розв'язувати задачі і проблеми та відповідати за результати своєї діяльності.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви тем	Кількість годин (денна форма навчання)							Кількість годин (заочна форма навчання)						
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Художній текст як об'єкт філологічного та лінгвостилістичного аналізу.	8	-	8	-	-	-	12							
2.	Професійна термінологія в процесі роботи з німецьким художнім текстом.	10	-	10	-	-	-	14							
3.	Літературний жанр байки: алегорія, езопова мова, мораль. Мовно-стилістична характеристика тексту байки. Лінгвостилістичний аналіз творів Г. Е. Лессінга.	10	-	10	-	-	-	14							
4.	Драма як літературний, сценічний та кінематографічний жанр. Особливості драми: види і жанри. Мовно-стилістична характеристика тексту драми. Лінгвостилістичний аналіз творів Ф. Шиллера, Б. Брехта.	10	-	10	-	-	-	14							
5.	Літературний жанр новели як прозового епічного твору. Мовно-стилістична характеристика тексту новели. Лінгвостилістичний	10	-	10	-	-	-	14							

	аналіз творів Т. Манна, Ш. Цвейга.													
Проміжний контроль							4							
Разом:		48		48			72							

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. “Художній текст як об’єкт філологічного та лінгвостилістичного аналізу” присвячена вивченню особливостей художнього твору як складного естетичного утворення, в якому поєднуються 1) певна матеріальна система (звуків, слів, кольорів, залежно від виду мистецтва); 2) складне змістове (семантичне) поле, що реалізується цією системою; 3) ідейно-емоційна система (тобто ланцюжок ідей, який породжує певну надтекстову „модель життя“).

Тема 2. “Професійна термінологія в процесі роботи з німецьким художнім текстом” розглядається в площині аналітичного читання та лінгвостилістичного аналізу художніх творів різних жанрів. Основна увага приділяється термінологічному словнику вчителя під час роботи над стилістичним аналізом тексту: метафора, метонімія, оксюморон, зевгма, клімакс, персоніфікація, паралелізм, парафраза, парентеза, пейоризація, іронія, сарказм та ін.

Тема 3. “Літературний жанр байки: алегорія, езопова мова, мораль. Мовно-стилістична характеристика тексту байки. Лінгвостилістичний аналіз творів Г. Е. Лессінга” передбачає знайомство студентів з лінгвостилістичними особливостями твору байки та способами їх відтворення в структурі тексту на прикладах творів Г. Е. Лессінга „Der Phänix“, „Der Esel und der Wolf“, „Der Knabe und die Schlange“, „Der Rangstreit der Tiere“.

Тема 4. “Драма як літературний, сценічний та кінематографічний жанр. Особливості драми: види і жанри. Мовно-стилістична характеристика тексту драми. Лінгвостилістичний аналіз творів Ф. Шиллера, Б. Брехта ” присвячена вивченню національно-маркованої лексики німецької мови та її ролі в створенні національного образу німецької драми. Окрема увага приділяється створенню соціального колориту драми на прикладах творів „Kabale und Liebe“, „Mutter Courage und ihre Kinder“.

Тема 5. “Літературний жанр новели як прозового епічного твору. Мовно-стилістична характеристика тексту новели. Лінгвостилістичний аналіз творів Т. Манна, Ш. Цвейга” присвячена аналітичному читанню та лінгвостилістичному аналізу новел “Der Amokläufer”, “Verwirrung der Gefühle”, “Angst”, “Der Stern über dem Walde”, “Die Liebe der Erika Ewald”, “Brennendes Geheimnis”, “Tristan”.

5.2. Тематика практичних занять.

Тема 1. Художній текст як об’єкт філологічного та лінгвостилістичного аналізу. (8 год.)

Тема 2. Професійна термінологія в процесі роботи з німецьким художнім текстом. (10 год.)

Тема 3. Літературний жанр байки: алегорія, езопова мова, мораль. Мовно-стилістична характеристика тексту байки. Лінгвостилістичний аналіз творів Г. Е. Лессінга. (10 год.)

Тема 4. Драма як літературний, сценічний та кінематографічний жанр. Особливості драми: види і жанри. Мовно-стилістична характеристика тексту драми. Лінгвостилістичний аналіз творів Ф. Шиллера, Б. Брехта. (10 год.)

Тема 5. Літературний жанр новели як прозового епічного твору. Мовно-стилістична характеристика тексту новели. Лінгвостилістичний аналіз творів Т. Манна, Ш. Цвейга. (10 год.)

5.3. Організація самостійної роботи студентів.

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	Форми звітності
1.	Підготовка до практичних занять.	24	конспект заняття, усна (письмова) відповідь.
2.	Робота з термінологією курсу	16	термінологічний словник

3.	Вивчення першоджерел з дисципліни	20	робочі нотатки до змісту творів
4.	Систематизація художніх текстів за жанрами.	8	упорядкування текстів за жанрами.
5.	Підготовка до проміжного контролю	4	модульна контрольна робота
	Разом	72	

Тематика індивідуальних (групових) завдань

1. Основні етапи характеристики різних рівнів тексту: фонетичний (визначення повних та скорочених форм слів, абревіацій), морфологічний (визначення граматичних особливостей тексту), лексичний (вивчення тематичних полів слів і особливостей окремого слова), синтаксичний (принцип поєднання слів, пропозицій, особливості структури складного синтаксичного цілого), композиційно-синтаксичний (визначення типу розповіді, взаємодії мовних структур, просторово-тимчасова і суб'єктивна організація тексту абзацу), стилістичний (визначення та характеристика стилістичних засобів, обґрунтування мети застосування їх автором).
2. Стилiстичні фігури і тропи (анаколуф, анафора, градація, еліпс, епіфора, інверсія, кільце, паралелізм, хіазм та ін.)
3. Характеристика стилістичних фігур: астеїзм, паралепсис, преокупація, епанортоза, гіпербола, синецдоха, антономазія, гіполаг, еналага, епітет, оксюморон, антитеза, антиметабола, емфаза, клімакс, антиклімакс, антанакласіс, амфіболія, зевгма, каламбур, тавтологія, плеоназм, літота, перифраз, алюзія, евфемізм, антифраза, риторичне запитання, риторичний оклик, риторичне звертання.
4. Характеристика мікрофігур: анаграма, паралелізм, інверсія, анномінація, анастрофа, анакопа, синераза, симплока, діафора, силепсис, акумуляція, етимологічна фігура та ін.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- 6.1. *Форми поточного контролю: індивідуальне опитування, само- та взаємоконтроль.*
- 6.2. *Форми проміжного контролю: модульна контрольна робота.*
- 6.3. *Форми підсумкового контролю: залік*

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Під час поточного контролю оцінюються відповіді та робота студента на практичних заняттях, результати самостійної роботи з науковою літературою та першоджерелами, а також якість підготовки звітної інформації та її презентації.

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі та включає практичні завдання курсу, в відповіді на які дають можливість оцінити рівень володіння основними категоріями та поняттями курсу, а також ступінь засвоєння практичних навичок застосування сучасних технологій під час проведення філологічного та лінгвістичного аналізу художнього тексту.

Зразок варіанту модульної контрольної роботи:

1. Охарактеризуйте основні напрями аналізу тексту як факту мовної дійсності та мовленнєвої діяльності індивіда (автора).
2. Зробіть аналіз тропіки новели Стефана Цвейга “Амок”.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. *Шкала та схема формування підсумкової оцінки.*

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	Найвищий бал оцінки
1.	Робота з термінологією курсу	16	5
2.	Вивчення першоджерел з дисципліни	20	5
3.	Систематизація художніх текстів за жанрами.	8	5
	Разом	42	

Критеріями оцінювання якості роботи з термінологією курсу є внесення терміну до термінологічного словника дисципліни та повнота викладу його дефініції.

Критеріями оцінювання якості роботи з вивчення першоджерел з дисципліни є вміння скласти та викладати розгорнутий план змісту першоджерела на основі дотримання культури відповіді - грамотності, логічності й послідовності.

Критеріями оцінювання якості систематизації художніх текстів за жанрами є уміння визначати тип тексту на основі особливостей мовних способів і засобів його організації.

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи.

Критеріями оцінювання є: повнота викладу відповіді на завдання з урахуванням основних понять сучасної парадигми лінгвістичних знань, загальнонаукові та застосуванням спеціальних методів аналізу тексту.

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю.

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби для демонстрування результатів роботи (ноутбук, проектор).

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела

1. Іваненко С. М. Linguostilistische Textinterpretation / С. М. Іваненко, А. К. Карпусь. – К.: КДЛУ, 1998. – 175 с.
2. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту / В. А. Кухаренко. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 261 с.
3. Науменко А. М. Філологічний аналіз тексту (основи лінгвопоетики) / А. М. Науменко. – Вінниця: Нова книга, 2005. – 416 с.
4. Beutin Wolfgang u. a.: Deutsche Literaturgeschichte: von den Anfängen bis zur Gegenwart / Wolfgang Beutin u. a. - Stuttgart: Metzler, 1994.- 627 S.
5. Die Digitale Bibliothek der deutschen Literatur und Philosophie. Sonderband: Meisterwerke deutscher Dichter und Denker. Berlin, DIRECTMEDIA Publishing GmbH, 2000.
6. Riesel, E. Theorie und Praxis der linguostilistischen Textinterpretation. – Elise Riesel. – Moskau: Hochschule, 1974. – 184 S. Schischkina I.P Analytisches Lesen / I. P. Schischkina, O. A. Smoljan. - Leningrad: Prosveschenije, 1979. – 220 S.
7. Wasbuzkaja K.G. Analytisches Lesen. / K. G. Wasbuzkaja, N. L. Giltchenok. - Leningrad: Prosveschenije, 1980. – 188 S.

10.2. Допоміжні джерела

8. Fischer-Kania, Sabine: Glossar literaturwissenschaftlicher Grundbegriffe / Sabine Fischer-Kania. – Kasan: Pädagogische Universität, 1998.- 102 S.
9. Geerds, Hans-Jürgen: Johann Wolfgang Goethe / Hans-Jürgen Geerds. – Leipzig: Verlag Philipp Reclam jun., 1974. – 347 S.
10. Kleines Lexikon literarischer Grundbegriffe. – München: Fink, 1992.
11. Metzler-Literatur-Lexikon: Begriffe und Definitionen. Hg. von Günther u. Irmgard Schweikle.- Stuttgart: Metzler, 1990.- 623 S.
12. Sturm und Drang. Ein Lesebuch für unsere Zeit. – Berlin und Weimar: AufbauVerlag, 1965. – 413 S.
13. Wilpert, Gero, von: Deutsches Dichterlexikon / Gero von Wilpert. - Stuttgart: Metzler, 1988. – 390 S.

ІНТЕРНЕТ-ресурси: <http://old.kpfu.ru/f10/publications/2007/AN1.pdf>